Regional KULTURSKOLE SAMVERKAN i Örebro län

Regional barnrättsstrategi för kulturskolorna inom Örebro Län

Gäller 250814 - 280101

NORA KOMMUN · KARLSKOGA KOMMUN · Kumla kommun · Örebro kommun · HALLSBERGS KOMMUN · Askersunds KOMMUN

LINDESBERGS KOMMUN · DEGERFORS KOMMUN · HÄLLEFORS KOMMUN · LJUSNARSBERGS KOMMUN · Lekebergs kommun

Innehåll

Bakgrund 1

Styrdokument 2

Barnkonventionen 2

De nationella kulturpolitiska målen 3

Regional samverkan - övergripande mål 4

Barn och ungas röster 4

Syfte 5

Vision 5

Mål 5

Definitioner 6

Det systematiska arbetet 8

Ansvar och aktiviteter 8

Utvärdering och uppföljning 9

Länkar 10

Kontakt 11

En utgångspunkt för arbetet har varit att skapa en gemensam grund för länets samtliga kulturskolor.

Bakgrund

Ledningsgruppen för regional kulturskolesamverkan i Örebro län beslutade under våren 2023 att göra en gemensam satsning för att stärka barnrättsperspektivet på kulturskolorna i länet.

Inom ramen för den regionala samverkan skapades ett uppdrag med särskild inriktning mot att utveckla barnrättsarbetet och en utvecklingsledare tillsattes som fick till ansvar att tillsammans med ledningsgruppen ta fram en plan för arbetet.

En utgångspunkt för arbetet har varit att skapa en gemensam grund för länets samtliga kulturskolor. Under första året beslutades att skapa en nulägesbild av hur barnrättsarbetet på de respektive kulturskolorna ser ut idag. Detta gjordes i form av en grundläggande utbildningsinsats lokalt som genomfördes av utvecklingsledaren. Under samma period beslutade ledningsgruppen att gemensamt och tillsammans med utvecklingsledaren upprätta en strategi för det fortsatta arbetet med att implementera det barnrättsliga perspektivet.

Styrdokument

Arbetet med strategin har utgått från ett nationellt, regionalt och lokalt perspektiv. Den nationella nivån grundar sig i barnkonventionen och de nationella kulturpolitiska målens prioritering av barn och unga. Den regionala nivån utgår från den regionala kulturplanen och de övergripande målen för regional kulturskolesamverkan.

På lokal nivå använder vi oss av övergripande mål för respektive kommun.

Barnkonventionen

Den regionala barnrättsstrategin vilar på demokratisk grund och på den barnsyn som genomsyrar barnkonventionen. Artikel 2, 3, 6 och 12 är de fyra grundprinciper vilka utgör grunden i barnkonventionens barnsyn.

Artikel 2
Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3
Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas det som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6
Barn har rätt till sitt liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12
Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad. (Unicef 2018, kort version)

Utöver dessa artiklar betonas i denna strategi, artikel 13 och 31 som lyfter fram barnets rätt till yttrandefrihet, vila och fritid, lek och rekreation samt rätten att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Dessa artiklar samverkar i att stärka barnets rättigheter.

De nationella kulturpolitiska målen

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen 2009. Målen ska styra den statliga kulturpolitiken, men ska också vägleda kulturpolitiken i kommuner och regioner. För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barn- och ungas rätt till kultur.

Regional samverkan - övergripande mål:

Barn och unga, i hela länet, skall ges ökad möjlighet till en varierad, breddad och fördjupad kulturutövning. Visionen är att alla barn och unga som kulturskolorna möter i Örebro län, oavsett förutsättningar, har möjlighet att utöva kultur i verksamhet präglad av hög kvalitet och tillgänglighet, inom valfri konstform och relevant kunskapsnivå.

Personal och chefer, i hela länet, skall ges möjlighet till kollegialt utbyte, att sprida kunskaper och erfarenheter samt fortbildning. Kunskap och kompetens som finns lokalt ska komma hela länet till del.
Genom samverkan med andra kulturaktörer i länet skall möjlighet ges till alla länets barn och unga, oavsett förutsättningar, att både uppleva och utöva kultur av hög kvalitet, tillgänglighet, fördjupning, bredd och variation.

Barn och ungas röster

I arbetet med att ta fram den regionala strategin har barn- och ungas röster varit en viktig del. Regionens kulturskolor har varit representerade inom Kulturskolerådets treåriga arvfondsprojekt Ungas inflytande i kulturskolan som avslutades hösten 2024. I samband med projektet deltog unga från Örebro Län vid den nationella KNUT (Kulturskolans Nytänkande Ungas Talan) konferensen i början av oktober detta år. Där fick de reflektera kring frågor om delaktighet och inflytande i kulturskolan. Reflektionerna har vi tagit del av och använt i utformningen av strategin.

Vi har även utgått från det material som sammanställdes av Youth 2030 utifrån den ungdomsdialog som genomfördes 2022 på uppdrag av Region Örebro Län inför skrivandet av den nya regionala kulturplanen. Även där medverkade unga från kulturskola i länet.

En gemensam hållning för kulturskolorna är att när elever uttrycker åsikter och idéer ska de alltid få en återkoppling.

SÄKERSTÄLLA BARN OCH UNGAS ÖKADE DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Syfte

Syftet med strategin är att skapa en gemensam systematik och ge stöd för att säkra att kulturskolornas implementering av barnkonventionen uppnås och därmed säkerställa barn och ungas ökade delaktighet och inflytande.

Vision

Kulturskolorna i Örebroregionen ser sig som en del av det övergripande arbetet i att barn och unga får uppleva och utöva kultur. Kulturskolorna ska vara en fri plats för barn och unga där de känner sig trygga och kan vara sig själva samt utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och drivkrafter.

Med en regional barnrättsstrategi skapas förutsättningar för ökad likvärdighet och en högre grad av delaktighet och inflytande för barn och unga inom Örebroregionen. Detta sker genom samverkan med skola, länets kulturinstitutioner och civilsamhället.

Mål

Att barn och unga i hög grad är delaktiga i kulturskolornas verksamhet och de i hög grad har inflytande när det gäller att utforma och utveckla verksamheten.

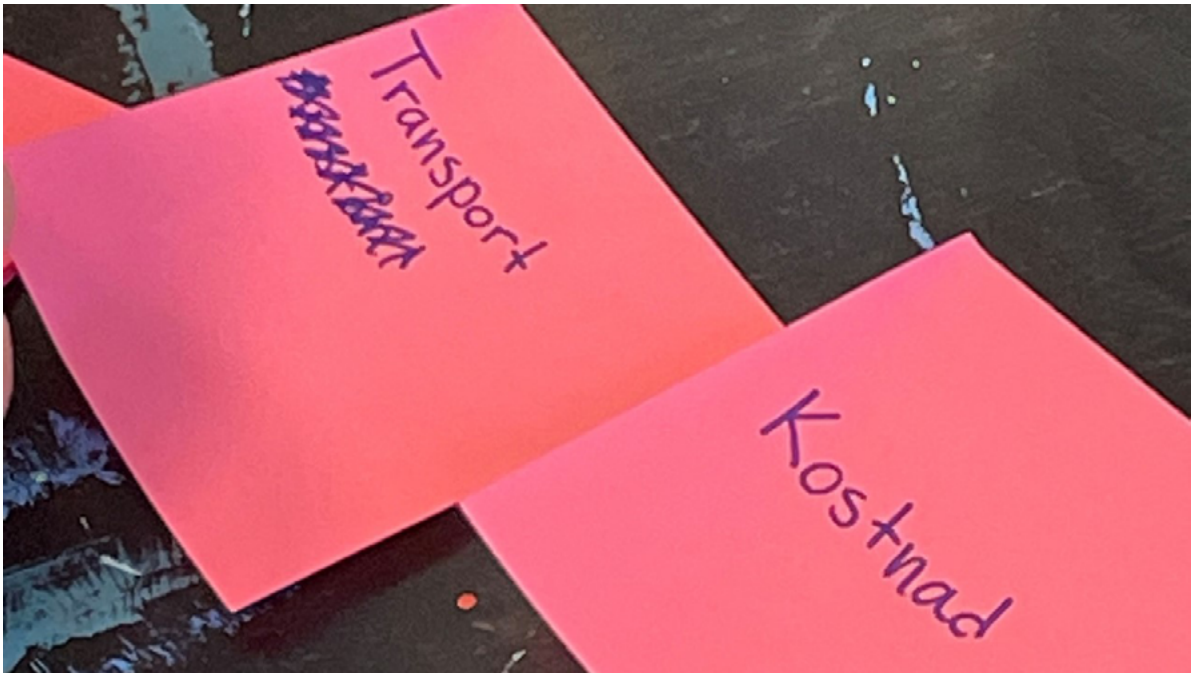

Definitioner

Barn
Enligt artikel 1 i barnkonventionen räknas varje människa under 18 år som barn. I vår strategi använder vi oss av begreppen barn och unga för att beskriva vår målgrupp.

Barnsyn
Denna strategi utgår från en barnsyn som grundar sig i de fyra grundprinciperna i barnkonventionen.

Barnets eget perspektiv
Barnet själv ger uttryck för sin situation med egna ord, bilder och handlingar.

Barnperspektiv
”att vuxna ser barnen, strävar efter att förstå dem och vidtar åtgärder som de bedömer vara till barnets bästa. I detta ingår att lyssna till barnet och respektera det som en individ med egna rättigheter och uppfattningar”
(SOU 2005:43 Vårdnad - Boende - Umgänge, Barnets bästa, föräldrarnas ansvar)

VARJE BARN ERKÄNNS, RESPEKTERAS OCH SKYDDAS SOM RÄTTIGHETSBÄRARE MED EN INDIVIDUELL PERSONLIGHET, EGNA BEHOV OCH INTRESSEN OCH EN PERSONLIG INTEGRITET

Barnrättsbaserat synsätt
Innebär ”enligt regeringen, att varje barn ska ses som bärare av rättigheter och att ett sådant synsätt kräver att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen och en personlig integritet” (Ur Implementering av barnkonventionen – med hjärta och hjärna, Marie Lundin Karphammar)

Fokusgrupp
Fokusgrupper är en del av mötesstrukturen inom regional samverkan där pedagoger från regionens kulturskolor möts utifrån en gemensam inriktning som inte bygger på ämnestillhörighet.

Ämnesnätverk
Ämnesnätverk är en del av mötesstrukturen inom regional samverkan där pedagoger möts från regionens kulturskolor utifrån ämnen.

Ämnesråd
Att pedagoger för respektive ämne samlar sina elever för att tillsammans med dem arbeta med frågor kring delaktighet, inflytande samt utveckling av innehåll och upplägg för ämnet.

BEAKTA BARNS INTRESSE VID PLANERING AV AKTIVITET OCH VERKSAMHET FÖR REGIONENS KULTURSKOLOR

Det systematiska arbetet

För att uppnå målet med barnrättsstrategin har regional kulturskolesamverkan i region Örebro län beslutat om ett antal aktiviteter som varje kulturskola inom regional samverkan åtar sig att utföra.

All personal inom regional kulturskolesamverkan ansvarar för att:

ha god kännedom om barns rätt genom att upprätthålla goda kunskaper i Barnkonventionen

beakta barns intresse vid planering av aktivitet och verksamhet för regionens kulturskolor.

Ansvar och aktiviteter

Cheferna ansvarar för att vid varje läsårsstart gemensamt definiera prioriterade mål och aktiviteter.

Cheferna ansvarar för att det barnrättsstrategiska arbetet integreras i årshjulet för regional samverkan och finns med som en stående punkt på dagordningen vid chefsnätverkets träffar.

Ledningsgruppen för regional samverkan ansvarar för att utbilda sig i verktyg såsom prövning av barnets bästa samt barnkonsekvensanalys.

Ledningsgruppen för regional samverkan ansvarar för att nå ökad samsyn och kunskap inom det barnrättsliga perspektivet till exempel genom att anordna insatser. Insatserna genomförs minst en gång per år för pedagoger och ledare.

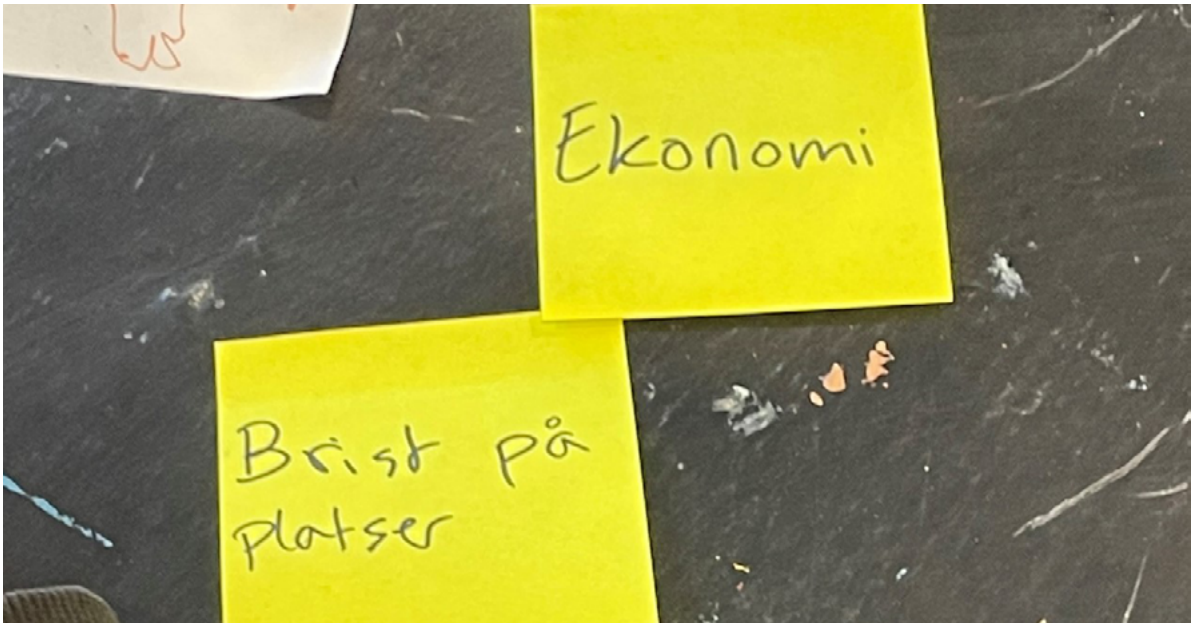

Ledningsgruppen för regional samverkan ansvarar för att en fokusgrupp för elevinflytande inrättas under året.

Chef på respektive kulturskola ansvarar för att arbetet med ökad delaktighet och inflytande tas upp som en återkommande punkt i relevanta forum på respektive kulturskola.

Chef och pedagog på respektive kulturskola ansvarar för att synliggöra barnkonventionen och arbetet för ökad delaktighet och inflytande för elever och vårdnadshavare.

Chef för den lokala kulturskolan ansvarar för att senast år 2028 erbjuda sina elever ett flertal möjligheter att komma till tals genom till exempel elevenkäter, digital brevlåda samt möjligheter att mötas i form av elevråd, dialoggrupp, kulturcrew eller ämnesråd.

Chef på respektive kulturskola informerar nya medarbetare om den regionala barnrättsstrategin.

Utvärdering och uppföljning

Barnrättsstrategin följs upp och revideras en gång per år, enligt det regionala årshjulet.

Strategin gäller till 1 januari 2028. Utvärdering ska vara gjord senast 1 december 2027.

Litteratur och länkar

Barnens rätt i samhället, BRIS, www.bris.se

Barnets århundrade av Ellen Key, Albert Bonniers förlag 2017

Barnkonventionen (FN's konvention om barnets rättigheter), www.unicef.se

Barnombudsmannen, www.barnombudsmannen.se

Delaktighetstrappan, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), https://skr.se

De nationella kulturpolitiska målen med prioritering av barn och unga, www.kulturrådet.se

Den regionala kulturplanen, Örebro läns kulturplan 2024–2027, https://utveckling.regionorebrolan.se

Diskrimineringsombudsmannen (DO), www.do.se

En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69), www.regeringen.se

Handbok för barns delaktighet och inflytande, Cecilia Åhl, Jonas Karlsson och Shanti Ingeström, UNICEF Sverige 2020

Hur man älskar ett barn av Janusz Korczak, Lärarförlaget 2016

Implementering av barnkonventionen - med hjärta och hjärna, Marie Lundin Karphammar, Studentlitteratur 2019

KNUT, www.kulturskolerådet.se

KulturCrew, www.kulturcrew.se

"Kultur är grunden för ett varmt samhälle" Unga i Region Örebros idéer, tankar och drömmar kopplade till kultur, Youth 2030, https://youth2030.se

Vad säger barnen? Ylva Mårtens, Bokförlaget Atlas 2015

Vi måste börja med barnen, red. Ylva Mårtens, Ordfront 2020

Vägen till delaktighet: Öppningar, möjligheter och skyldigheter, www.harryshier.net

Kontakt

Askersund Kulturskola

Degerfors kulturskola

Hallsberg Kulturskola

Hällefors Kulturskola

Karlskoga Kulturskola

Kumla Kulturskola

Lekebergs Kulturskola

Lindesbergs Kulturskola

Ljusnarsberg Kulturskola

Nora Kulturskola

Örebro Kulturskola